

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

М. В. Афанасьєв

Технологічний та інформаційний розвиток міжнародного бізнесу
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Міжнародний бізнес

Вид дисципліни	базова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри
міжнародного бізнесу
та економічного аналізу

Отенко Ірина Павлівна

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу
Протокол № 1 від 23.08.2019 р.

Розробники:

Іванієнко Віктор Васильович, к.е.н., проф. кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: Усі процеси міжнародного бізнесу пов'язані з інформацією, яка відображає його процеси та явища в сучасних умовах господарювання. Другою складовою міжнародного бізнесу є його технологічна складова та технологічна складова використання та обробки інформації для потреб управління суб'єктами господарювання та розвитку міжнародного бізнесу. Дані знання є необхідними для роботи керівників, аналітиків консолідованої інформації, економістів, консультантів із питань оцінювання, бізнес-планування й розроблення бізнес-планів, залучення інвестицій, маркетингу й маркетингових досліджень та ін.

Також знання, отримані під час вивчення дисципліни, можуть бути реалізовані в подальшій дослідній діяльності в якості викладача, наукового співробітника в галузі економіки та ін.

Навчальна дисципліна "Технологічний та інформаційний розвиток міжнародного бізнесу" є базовою у навчальному плані підготовки магістрів за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», (освітня програма «Міжнародний бізнес»). Ця дисципліна є самостійним розділом економічної науки, що вивчає особливу сферу економічних відносин із погляду теорії конкуренції й пов'язану з визначенням шляхів досягнення конкурентних переваг й розроблення на цій основі заходів щодо посилення конкурентної позиції підприємства на ринку, розвитку міжнародного бізнесу та підвищення національної конкурентоспроможності економіки країни в цілому.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на засвоєння основ технологічного та інформаційного розвитку міжнародного бізнесу, формування вмінь і навичок пошуку, накопичення, обробки, аналізу, інтерпретації інформації щодо діяльності промислового підприємства та його конкурентів, формування практичних навичок щодо технологічного та інформаційного розвитку міжнародного бізнесу у сучасних тенденціях та факторах розвитку підприємницької діяльності на світовому ринку. Дисципліна спрямована на засвоєння базових знань для поглибленого вивчення міжнародної діяльності промислових підприємств як учасників міжнародного бізнесу, конкурентної боротьби на ринку, формування у студентів знань з загальних особливостей технологічного та інформаційного розвитку міжнародного бізнесу як важливих факторів збільшення його конкурентоспроможності, отримання необхідних знань з питань організаційної та управлінської діяльності забезпечення технологічного та інформаційного розвитку міжнародного бізнесу на підприємствах та в організаціях.

Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни "Технологічний та інформаційний розвиток міжнародного бізнесу" є набуття студентами необхідних теоретичних основ і практичних навичок щодо технологічного та інформаційного розвитку міжнародного бізнесу у сучасних тенденціях та факторах розвитку підприємницької діяльності на світовому ринку.

Курс	1М	
Семестр	2	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	14
	семінарські, практичні	26
Самостійна робота		110
Форма підсумкового контролю	екзамен	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Глобальна економіка	Експортно-імпортні операції
Міжнародні стратегії	Міжнародна безпека
Соціальна складова міжнародного бізнесу	
Культура комунікацій	

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Вміння використовувати знання теоретичних засад формування інформаційної та технологічної складових розвитку міжнародного бізнесу в управлінні	застосовувати на практиці концепцію ефективного менеджменту промисловим підприємством координувати взаємодії інформаційної та технологічної складових розвитку міжнародного бізнесу в управлінні підприємствами визначати ефективність використання інформаційної та технологічної складових в управлінні міжнародним підприємництвом
Здатність до систематизації, збору, накопичуванні інформації в управлінні міжнародним бізнесом	визначати потреби в інформаційних ресурсах в системах управління міжнародним бізнесом та можливості їх отримання застосовувати системний, ситуаційний процесний підходи до аналізу міжнародного бізнесу для формування інформаційної складової управління застосовувати організаційні складові процесів формування інформаційного ресурсу підприємства як ресурсу управління економікою підприємства та міжнародним бізнесом в умовах їх розвитку
Здатність до використання автоматизованих інформаційних систем менеджменту міжнародним бізнесом	здійснювати організацію автоматизованих інформаційних систем менеджменту на основі сучасних інформаційних та технологічних засобів їх розвитку застосовувати організацію автоматизації документообігу в інформаційні системі менеджменту

Здатність до використання інформаційно-аналітичної складової розвитку міжнародного бізнесу	здійснювати аналітичні дослідження чинників та умов розвитку міжнародного бізнесу наводити аргументовані докази наявності позитивних або негативних можливостей або наслідків, що можуть з'явитися в результаті використання аналітичної та технологічної складових розвитку міжнародного бізнесу
Здатність до визначення впливу дій конкурентів на стан розвитку міжнародного бізнесу підприємства	використовувати сучасні інформаційні та технологічні складові встановлення впливу дій конкурентів на стан розвитку міжнародного підприємництва оцінювати конкурентну позицію розвитку міжнародного підприємництва на основні широкого кола інформаційних ресурсів
Здатність до формування в системах управління міжнародним бізнесом інформаційної та технологічної складових забезпечення його розвитку	застосовувати обґрунтування рекомендації щодо формування та реалізації в системах управління інформаційної складової розвитку міжнародного бізнесу застосовувати обґрунтування рекомендації щодо формування та реалізації в системах управління технологічної складової розвитку міжнародного бізнесу

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інформація як продукт і предмет управління об'єктами

Тема 1. Інформація як продукт і предмет управління об'єктами

1. Сутність та особливості економічної інформації.
2. Види економічної інформації.
3. Інформація як ресурс управління економікою та міжнародним бізнесом.
4. Структура та функції інформаційної системи управління.

Тема 2. Інформаційний процес в управлінні економікою

1. Сутність інформаційного процесу управління.
2. Задачі управління, що реалізують інформаційний процес.
3. Автоматизація документообігу в інформаційній системі.
4. Організація інформаційного процесу управління на основі нових інформаційних технологій.

Тема 3. Організація автоматизованих інформаційних систем у менеджменті

1. Загальні особливості автоматизованих інформаційних систем.
2. Організація інформаційного фонду об'єкта управління.
3. Вивчення внутрішнього середовища методами конкурентної розвідки.

Змістовий модуль 2. Технологічні складові аналізу міжнародного бізнесу та його розвитку

Тема 4. Аналіз підприємницької активності конкурентів на ринку

1. Визначення умов розвитку конкурентів на ринку
2. Визначення цілей і намірів конкурентів.

Тема 5. Управлінські фактори підприємницької діяльності конкурентів в міжнародному бізнесі та їх аналіз

1. Аналіз реалізації товарної політики конкурентів.
2. Аналіз організації збутової мережі та динаміки цін конкурентів.
3. Оцінювання фінансової стабільності конкурентів.

Тема 6. Аналітичне забезпечення формування та реалізації стратегій конкуренції та розвитку міжнародного бізнесу

1. Основні напрями формування стратегії конкуренції.
2. Аналіз стратегічних альтернатив під час розроблення стратегії конкуренції.
3. Оцінювання впливу реклами на досягнення цілей стратегії конкуренції підприємства.

Тема 7. Оцінювально-аналітична складова системи управління конкурентними перевагами та розвитку міжнародного бізнесу підприємства

1. Принципові основи управління конкурентними перевагами підприємства.
2. Методика дослідження конкурентних переваг підприємства.
3. Оцінювання процесів формування і розвитку внутрішніх конкурентних переваг підприємства.
4. Система управління конкурентними перевагами підприємства.
5. Можливості використання економіко-математичних методів в процесі управління конкурентоспроможністю підприємства.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться

в таких формах: активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях; захист індивідуального завдання; перевірка есе за обраною тематикою; проведення письмової контрольної роботи; експрес-опитування.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. *Колоквиум* – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. Семестрові екзамени – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Письмова контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та

взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль впродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком

навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторно вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведеною в табл.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за тижнями згідно технологічної карти подано в табл.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля		Тижень	Практичні заняття	Перевірка есе	Експрес-опитування	Перевірка індивідуального завдання	Перевірка самостійного завдання	Письмова контрольна робота	Колоквіум	Усього
Змістовий модуль 1. Інформація як продукт і предмет управління	Тема 1: Інформація як продукт і предмет управління об'єктами	1 тиждень	1				1			2
		2 тиждень	1				1			2
	Тема 2: Інформаційний процес в управлінні економікою	3 тиждень	1				1	4		6
		4 тиждень	1	3			1			5
	Тема 3: Організація автоматизованих інформаційних систем у менеджменті	5 тиждень	1		2		1			4
		6 тиждень	1				1			2

Змістовий модуль 2. Технологічні основи аналізу міжнародного бізнесу та його розвитку	Тема 4. Аналіз підприємницької активності конкурентів на ринку	7 тиждень	1				1		6	8
		8 тиждень	1				1			2
	Тема 5. Управлінські фактори підприємницької діяльності конкурентів в міжнародному бізнесі та їх аналіз	9 тиждень	1			4	1			6
		10 тиждень	1				1	4		6
	Тема 6. Аналітичне забезпечення формування та реалізації стратегій конкуренції та розвитку міжнародного бізнесу	11 тиждень	1		2		1			4
		12 тиждень	1	3			1			5
	Тема 7. Оцінювально-аналітична складова системи управління конкурентними перевагами та розвитку міжнародного бізнесу підприємства	13 тиждень	1				1		6	8
	Усього		13	6	4	4	13	8	12	60
	Іспит									40
	Разом									100

5. Рекомендована література

Основна

1. Іванієнко В. В. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: Навчальний посібник / В. В. Іваниєнко, В. І. Отенко. – Харків : ІД «ИНЖЕК», 2012 р. – 303 с.
2. Інформаційні системи і технології в економіці: Посібник / В. С. Пономаренко, Р. К. Бутова, І. В. Журавлева та ін.; за ред. В.С. Пономаренко. – Київ : ВЦ «Академія», 2002 р. – 544 с.
3. Кизим Н. А. Финансовий аналіз: Учебное пособие / Н. А. Кизим, В. В. Іваниєнко. – Харків : ІД «ИНЖЕК», 2005 г. – 248 с.
4. Полтавська Є. О. Конкурентний аналіз: Навчальний посібник / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2011 р. – 200 с.
5. Отенко В. І. Теорія економічного аналізу: Навчальний посібник / В. І. Отенко, В. В. Іванієнко, Г. Ф. Азаренков. – Харків : ВД «ИНЖЕК», 2015. – 344 с.

Додаткова

6. Дикань В. Л. Обеспечение конкурентоустойчивости предприятия : монография / В. Л. Дикань. - Харьков : Изд. «Основа», 1995.- 160 с.
7. Егоршин А. А. Корреляционно-регрессионный анализ. Курс лекций и лабораторных работ : учеб. пособ. для вузов А. А. Егоршин, Л. М. Малярец. - Харьков: Изд. «Основа», 1998. - 208 с.
8. Иванов Ю. Б. Конкурентоспособность предприятия в условиях формирования рыночной экономики : монография / Ю. Б. Иванов. - Харьков : РИО ХГЭУ, 1997. - 248 с.
13. Качалина Л. Н. Конкурентоспособный менеджмент / Л. Н. Качалина. - Москва : Изд. "МАМИ", 2002. - 396 с.
9. Клебанова Т. С. Эконометрия на персональном компьютере: учебное пособие. Ч. 1./ Т. С. Клебанова, Н. А. Дубровина. - Харьков : Изд. ХГЭУ, 1999. - 140 с.
10. Книш М. И. Конкурентные стратегии : учеб. пособ. / М. И. Книш. – Санкт-Петербург : [б. и]. , 2000. - 284 с.
11. Конкурентная диагностика фирм: концепция, содержание, метод : монография / Л. С. Шевченко, В. И. Торкатюк, Н. А. Кизим, и др. - Харьков : ИД "ИНЖЗК", 2008. - 240 с.
12. Управление конкурентными преимуществами предприятия / Н. Н. Лепа ; НАН Украины ; Институт экономики промышленности. - Донецк : ООО "Юго-Восток, Лтд", 2003. - 296 с.
13. Лифиц И. М. Теория и практика оценки конкурентоспособности товаров и услуг / И. М. Лифиц. - Москва : Юрайт, 2001. - 224 с.
14. Мілевський С. В. Моделі аналізу та управління конкурентоспроможністю промислових підприємств : наукове видання / С. В. Мілевський, О. В. Мілов. - Харьков : Вид ХНЕУ, 2007. - 156 с.
15. Отенко І. П. Аналіз та оцінка стратегічного потенціалу підприємства : наукове видання / І. П. Отенко, Л. М. Малярец, Г. А. Іващенко. - Харьков : Вид. ХНЕУ, 2007. - 208 с
16. Портер М. Стратегія конкуренції / М. Портер; пер. с англ. А. Олійник, Р. Спільський. - Київ : Вид. «Основа», 1997. - 392 с.
17. Светуных С. Г. Конкуренция и предпринимательские решения / С. Г. Светуных, А. А. Литвинов. - Ульяновск : Изд-во "Корпорация технологий продвижения", 2000. - 256 с.
18. Симионова Н. Е. Метод анализа рынка : учеб. пособ. / Н. Е. Симионова. - Москва : Экспертное бюро, 2000. - 128 с.
19. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса: экономика, маркетинг, менеджмент / Р. А. Фатхутдинов. - Москва : Издательско-книготорговый центр "Маркетинг", 2002. - 892 с.
20. Чернега О. Б. Управление конкурентоспособностью в условиях трансформации экономических отношений / О. Б. Чернега. - Донецк : ИЗП НАН Украины, 1999. - 448 с.

21. Шинкаренко В. Г. Управление конкурентоспособностью предприятия / В. Г. Шинкаренко, А. С. Бондаренко. - Харьков : Изд. ХНАДУ, 2003. - 188 с.

22. Экономическая стратегия фирм : учеб. пособ. / под ред. А. П. Градова. - 3-е изд., испр. – Санкт-Петербург : Спец-Лит, 2000. - 588 с.

23. Фляйшер К. Стратегический и конкурентный анализ. Методы и средства конкурентного анализа в бизнесе / К. Фляйшер. - Москва : Лаборатория базовых знаний, 2005. - 541 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

24. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. Дисципліна «Технологічний та інформаційний розвиток міжнародного бізнесу». Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/index.php?categoryid=958>.

25. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

26. Офіційний сайт Міністерства Закордонних справ України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua>.

27. Офіційний сайт ООН [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.un.org/ru/index.html>.

28. Офіційний сайт Євросоюзу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://europa.eu/>.

29. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

30. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.idss.org.ua/>.